

פרי צדיק אמור אות יא

וזה שאמרו בגמרא (יומא כ"א): שמגביהין אותו לעולי רגלים ואומרים להם ראו חבתכם לפני המקום שסילוקו כסידורו ולמה הוזכר נס זה בפרט ולמה לא הראו להם הנס שנעשה בנר מערבי שממנה היה מדליק ובה היה מסיים ועל זה אמרו (שבת כ"ב): עדות הוא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל, אך בזה יש לומר דאפשר ימצא מי שאין מאמין שנותן בו שמן כמדת חברותיה מה שאין כן בשולחן שהיו מגביהין להראותם שזהו הלחם המתחלק, ואחרי זה ראוהו בידי הכהנים שהוא לחם חם כסידורו, אבל הנס שהיו עומדין צפופין ומשתחווין רווחים (כמו שאמרו יומא שם) וזה היה יודע כל אחד בעצמו וטפי הוה ליה להזכיר נס זה ראו חבתכם וכו', אלא שמהנסיים שנעשו במקדש לא אמרו להם, ועיקר הנס שהזכירו בלחם הפנים ראו חבתכם שהיה חם אף בשבת הבאה שהיה מונח כל ששת ימי המעשה עד שיעבור עליו כניסת השבת סעודה דחקל תפוחין קדושת ישראל והנס שנעשה בו מורה על קדושת ישראל, וזהו ראו חבתכם לפני המקום.

וגם הטומאה שהיה בהשולחן בסיבת הגבהה להראותו לעולי רגלים (כמו שאמרו בחגיגה כ"א): הוא גם כן על דרך ששמעתי מהמעשה שהיה אצל רבינו הקדוש הרבי מלובלין זצוק"ל שנתנו לו לקידוש על פי טעות צלוחית מי דבש וכשהסתכל בכוס אמר שהוא כשר אבל אינו רואה בו הבהירות של כשר ועל כן לא רצה לקדש עליו ועל זה אמר רבינו הקדוש זצ"ל כי בדבר שנמצא גם ההיפוך מהקדושה באותו דבר יש בהירות הקדושה, ובדבר שאין בו ההיפוך אין בו גם בהירות ההכשר וכמו שאמרו (ידים פרק ד' משנה ו') שהשיבו לצדוקי עצמות חמור טהורים ועצמות יוחנן כהן גדול טמאים. ולפי חבתן הוא טומאתן ועל כן גם בזה שעל ידי הגבהת השולחן היה השולחן מקבל טומאה זה בעצמו גם כן מראה חבתן דבאומות ליכא טומאת זיבה ונגעים והכל רק בישראל לפי חבתן ולכן כאן נקרא שולחן הטהור מכלל וכו'.

עניין: ראו חבתכם זלחם הפנים

שפת אמת אמור תרמ"ט

בענין לחם הפנים ביום השבת ביום השבת יערכנו מאת בני ישראל ברית עולם (ויקרא כד, ח). נקרא לחם הפנים שהוא פנימיות הלחם והשפע היורדת משמים. ולכן הוא בשבת להודיע דמיניה מתברכין שיתא יומיין¹¹. ובבית המקדש להודיע כי משם השפע יורדת לכל העולם. ומבני ישראל להודיע כי על ידי בני ישראל בזכותן השפע יורדת מן השמים¹². ואיתא¹³ בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזלא תליא. והגם דאיתא¹⁴ מזונותיו של אדם קצובין מראש השנה. אם כן בדינא הוא. אכן תליא אמרו. כדאיתא בזוהר הקדוש¹⁵ ביום השבת כיון דלא אשתכח ביה מנא מה ברכתא אשתכח ביה אלא כולא בשביעאה תליין ע"ש. שבשורש כל הברכות הם באין בשבת קודש ומתפשט מזה אחר כך לגשמיות. וכן הוא דבזכותא מזונותיו קצובין במדה וצימצום. אבל בני ישראל שזוכין לקבל שורש השפע דהוא תליא במזלא ומקבלין בשבת קודש הברכה על כל ימי השבוע וזו הברכה בשבת היא בלי קצבה ובלי שיעור. וזה לחם הפנים בשבת קודש שהיא פנימיות הלחם דבמזלא תליא כנ"ל. ולכן מזונותיו קצובין חוץ מהוצאות שבתות ויום טוב המוסיף מוסיפין לו¹⁴ וכמו שכתבתי בפרשת בראשית¹⁶ מזה ע"ש שפרשנו גם אומרם¹⁷ לוו עלי ואני פורע שבני ישראל שמודבקין בשורש נגלה להם שורש המכוסה. וזה ואני פורע לשון גילוי. כדכתיב (יחזקאל מו, א) ביום השבת יפתח. ובזמן המקדש היה מתקיים בפועל ממש על ידי עבודת המקדש. וכתיב ביום השבת ביום השבת שהיה בכל שבת פתיחת שער מיוחד על ידי סידור הלחם. ואיתא בגמרא¹⁸ שלחן הטהור (ויקרא כד, ו) מכלל דאיכא טמא והא עשוי לנחת הוא אלא שהיו מגביהין אותו לעולי רגלים בו פירוש שכל הסידור תלוי במדרגת בני ישראל אם היה להם עליה ברגל היו מגביהין הלחם לשורש עליון ביותר. ולא היה מסודר בסדר אחד בשוה לכן אינו בכלל עשוי לנחת כן יש לומר על דרך הרמז:

שפת אמת אמור תרמ"ג

ברגלים. וכן המשכת פרנסה ושפע שזה ענין לחם הפנים. ואמרו חכמים¹⁹ שהגביה השלחן ברגלים ואמר להם ראו חבתכם לפני המקום שסילוקו כסידורו חם ביום הלקחו בו' (שמואל א כא, ז). ויש להבין מה חיבה יש בנס זה. גם התוספות¹¹ עמדו על לשון חם כי היה נאפה בערב שבת וכשהכניסו בשבת לא היה חם כלל. אבל הרמז היה להודיע שבעבודת בני ישראל במקדש המשיכו חיים וברכה לעולם. שלכן המצוה י"ב חלות. שכל השפעות הצריכים בעולם הם י"ב מינים. שעל זה סידרו י"ב בקשות בתפילה נגד י"ב שבטים כמו שכתבתי במקום אחר¹² שהם שערים הנפתחים בשמים להמשכת השפע. ולהודיע שמבית המקדש יוצא כל השפע. ומטעם זה המצוה בשבת שמיניה מתברכין שיתא יומיין¹³. וכפי הכנה וסידור סידורו בני ישראל וכפי רוב התלהבות שלהם. כך היה יורד באופן ובסדר הזה השפע מן השמים. וזה החיבה שהראו להם שכפי הסידור ואתערותא דלתתא שלהם כך בא אחר כך השפע בסדר זה. וזהו שכתוב (ויקרא כד, ח)

שפת אמת אמור תרנ"ב

בהית לאסתכולי ביה. והקב"ה נתן לבני ישראל תורה ומצוות שיזכו במעשיהם לקבל הצריך להם כמו שכתבתי במקום אחר²⁰ בשם מו"ז ז"ל בפירוש הפסוק (במדבר כח, ב) לחמי לאשי ריח ניחוחי תשמרו. שבני ישראל יראו שהשפע פרנסה ירד מלמעלה בדרך ריח ניחוח כו'. לכן המצוה לסדר הלחם. וכפי הסדר שבני ישראל מעריכין כך הוא בא מלמעלה. ובני ישראל זכו לזה בכח התורה דכתיב (דברים ה, ד) פנים בפנים דיבר ה' עמכם. פירוש ההנהגה לבני ישראל היא בבחינת פנים בפנים. וי"ב לחם הם נגד י"ב שבטים. כי יש לכל שבט סדר ודרך מיוחד בתורה. כי התורה יש לה כמה צירופים וכמו שאמרו²¹ שיש י"ב צירופי הויה וכל התורה כמו כן שמותיו של הקב"ה²². וכתיב (שם יט) את הדברים האלה דיבר ה' אל כל קהלכם. רמז לי"ב שבטים. דכל שבט נקרא

